

Obszary badań naukowych podlegające rozszerzonej ocenie etycznej

Załącznik nr 7 do Regulaminu Konkursu PASIFIC 2

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under the Maria Skłodowska-Curie grant agreement No 817639.

Maria Skłodowska-Curie Actions

Obszary badań naukowych podlegające rozszerzonej ocenie etycznej:

1. Badania na ludzkich embrionach i płodach

Badania nad ludzkimi embrionami i płodami (głównie ludzkimi embrionalnymi komórkami macierzystymi (hESC)). Następujące dziedziny badań z tego obszaru nie kwalifikują się do finansowania i nie mogą być uwzględnione we wnioskach: działalność badawcza ukierunkowana na klonowanie ludzi w celach reprodukcyjnych; działalność badawcza mająca na celu modyfikację składu genetycznego człowieka, która mogłaby spowodować dziedziczenie takich zmian (poza badaniami dotyczącymi leczenia raka gruczołów płciowych, które mogą być finansowane); działalność badawcza mająca na celu tworzenie ludzkich embrionów wyłącznie do celów badawczych lub pozyskiwania komórek macierzystych, w tym technika transferu jądra komórki somatycznej; badania, które prowadzą do zniszczenia embrionów ludzkich.

2. Badania z udziałem ludzi

Badania z udziałem ludzi niezależnie od charakteru lub tematu badań, czyli m.in. badania obejmujące przeprowadzenie wywiadów, obserwacji czy śledzenia uczestników, zbieranie próbek biologicznych, interwencje medyczne. Kategoriami uczestników badań, które wymagają szczegółowego opisu procedury badawczej lub uzyskania certyfikatów są na przykład: dzieci lub osoby nieletnie, pacjenci, wolontariusze uczestniczący w badaniach medycznych, uczestnicy na których przeprowadzane mają być interwencje medyczne.

3. Badania nad ludzkimi komórkami/tkankami

Badania wykorzystujące, produkujące lub pobierające ludzkie komórki lub tkanki, które są uzyskane: ze źródeł komercyjnych, w ramach danego projektu badawczego, z innego projektu badawczego, z laboratorium lub innej instytucji, z biobanku.

4. Badania związane z przetwarzaniem danych osobowych

Badania, które obejmują przetwarzanie danych osobowych, niezależnie od zastosowanej metody. „Dane osobowe” oznaczają informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej. „Przetwarzanie danych osobowych” oznacza każdą operację (lub zestaw operacji) wykonywaną na danych osobowych. Dotyczy to: zbierania, nagrywania, organizowania, strukturyzowania i przechowywania; adaptacji lub przeróbki danych; wyszukiwania i konsultacji danych, używania danych; ujawnianie danych poprzez transmisję, rozpowszechnianie lub udostępnianie w inny sposób, wyrównanie lub połączenie, ograniczenie, usunięcie lub zniszczenie danych osobowych.

5. Badania z udziałem zwierząt

Badania prowadzone z udziałem zwierząt, szczególnie badania obejmujące następujące grupy, np. zagrożone gatunki, zwierzęta modyfikowane genetycznie, naczelne, inne niż ludzie. Badania z udziałem zwierząt obejmują m.in.: badanie stanów emocjonalnych, testowanie leków, badanie wpływu substancji na zwierzęta.

6. Badania prowadzone w krajach nienależących do Unii Europejskiej (kraje trzecie)

Badania prowadzone częściowo lub w całości w kraju spoza UE a także badania, w których uczestnicy lub zasoby pochodzą z kraju spoza UE; materiał jest importowany z kraju spoza UE lub do niego eksportowany. Finansowanie nie może zostać przyznane na działania prowadzone poza UE, jeżeli są one zabronione we wszystkich państwach członkowskich UE.

7. Badania mogące negatywnie oddziaływać na środowisko, zdrowie i Bezpieczeństwo

Dotyczy badań, które mogą niekorzystnie wpłynąć na środowisko lub zdrowie i bezpieczeństwo naukowców zaangażowanych w badania. Negatywne oddziaływanie może być spowodowane planowanymi w ramach badania eksperymentami lub niepożądanymi skutkami ubocznymi zastosowanych technologii.

8. Badania nad produktami podwójnego zastosowania

Badania dotyczące produktów, oprogramowania i technologii objętych Rozporządzeniem Rady (WE) nr 428/2009 z dnia 5 maja 2009 r. ustanawiającego wspólnotowy system kontroli wywozu, transferu, pośrednictwa i tranzytu w odniesieniu do produktów podwójnego zastosowania, a także innych produktów, na które wymagane jest zezwolenie. Produkty podwójnego zastosowania to produkty zwykle używane do celów cywilnych, ale mogące mieć zastosowania wojskowe lub mogą przyczyniać się do rozprzestrzeniania broni masowego rażenia. Produktami podwójnego zastosowania są m.in. toksyczne związki chemiczne, ludzkie czynniki chorobotwórcze czy choroby przenoszone przez zwierzęta

9. Badania mogące naruszyć wyłączność zastosowań cywilnych

Badania realizowane we współpracy z partnerami wojskowymi lub dotyczące rozwoju ogólnych technologii, produktów lub wiedzy, na których mogą skorzystać zarówno obszary cywilne jak i wojskowe pod warunkiem, że same badania będą wyłącznie i wyraźnie ukierunkowane na zastosowania cywilne. Badaniami mogącymi naruszyć wyłączność zastosowań cywilnych są m.in. badania z udziałem przemysłu obronnego lub organizacji wojskowych, badania dotyczące obszaru obronności: materiały wybuchowe, obrona chemiczna, biologiczna, radiologiczna i jądrowa czy przeciwdziałanie terroryzmowi.

W programie PASIFIC finansowane są jedynie badania koncentrujące się wyłącznie na zastosowaniach cywilnych.

10. Badania mogące prowadzić do nadużyć otrzymanych wyników

Badania obejmujące lub generujące materiały, metody, technologie lub wiedzę, które mogą zostać wykorzystane do nieetycznych celów. Nawet jeśli pierwotne założenia badań są etyczne istnieje ryzyko, że mogą szkodzić ludziom, zwierzętom lub środowisku.

11. Badania, w których mogą się pojawić inne kwestie etyczne niewymienione w powyższych punktach

Badania mogące generować nowe problemy etyczne, które obecnie nie są uwzględnione w ww. obszarach (może to dotyczyć np. nowych osiągnięć w dziedzinie neurobiologii, interakcji człowiek-maszyna, rozwoju nanotechnologii, badań nad androidami/cyborgami itp.).

PASIFIC
www.pasific.pan.pl

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under the Maria Skłodowska-Curie grant agreement No 847639.

Maria Skłodowska-Curie Actions